

Manifestul “ Reprezentarea ființei umane prin artă”

“Cultura e o formă de viață prin care o colectivitate umană își exprimă forța creatoare”- Marin actului artistic Preda

Cuvânt înainte

*Manifestul - „Reprezentarea ființei umane prin artă” - reprezintă baza strategiei culturale pe care Primăria sectorul 4 în colaborare cu Centrul European Cultural și de Tineret pentru U.N.E.S.C.O “Nicolae Bălcescu” a realizat-o pentru următorii ani. Manifestul va fi prezentat și aprobat de către Consiliul local și va reprezenta tema artistică pe care **CECTUNB** o va dezvolta în planul său de măsuri în perioada următoare.*

*Manifestul merge dincolo de abordarea legală a unui text, la îndeplinirea pilonului principal a strategiei, respectiv acela al accesibilității la actul cultural și la recunoșterea ori întărirea nevoii de a oferi o paletă culturală complexă pentru locuitorii sectorului 4, dar și pentru destinatarii altor sectoare ale Bucureștiului. El stabilește modul în care cetățenii se pot regăsi în actul artistic și generează o invitație către artiștii din toate domeniile culturale pentru a se reîntoarce la valorile primordiale ale ființei umane, focusând atenția pe un pedestal pe care așezăm **OMUL**.*

Asfel, unul dintre dezideratele manifestului o reprezintă întoarcerea operei artistice la formă, simplitate și sentiment. Acesta este motto-ul nostru prin care dorim să atragem atât artiștii, cât și degustătorii actului artistic. Prin operele rezultate, vom urmări efectul artei asupra dezvoltării unei societăți sănătoase bazate pe valori explicite pe care le vom regăsi în cele ce urmează;

Considerăm că, odată ce vom concentra un număr reprezentativ de artiști care să susțină tema, putem atrage facil volum de spectatori cărora să le orientăm atenția spre direcția pe care contăm. Acest document are în vedere modificările vizibile pe care le-a suferit atât publicul, cât și creatorii actului artistic aflați, deopotrivă, în căutarea valorilor fundamentale care să reconecteze publicul la activitățile cultural-sociale; de asemenea, aruncă lumina asupra potențialului pe care valoarea culturală o reprezintă pentru dezvoltarea umană și înțelegerea lumii în care trăim ca mijloc de încurajare și dezvoltare socială.

Aceasta conduce la o viziune pe care Sectorul 4 și CECTUNB care pune în prim-plan o societate care respectă nu numai drepturile fundamentale și libertățile, dar și identitatea culturală și socială a persoanelor fizice. Lucrarea respectă întru totul definițiile culturii și patrimoniului cultural, anterior acceptate de Consiliul Europei și U.N.E.S.C.O: "*Patrimoniul cultural este un grup de resurse moștenite din trecut pe care oamenii se pot identifica, în mod independent de proprietate, a căror reflectare și exprimare se concretizează în valori, credințe, cunoștințe și tradiții. Acesta include toate aspectele legate de mediu, de timp, de interacțiunea dintre oameni*". (Consiliul Europei, cadru Convenția privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate, deschisă spre semnare în Faro, pe 27 octombrie 2005).

Manifestul a fost elaborat de un grup de artiști pe care CECTUNB i-a reunit concentrându-i din diferite spații și domenii culturale, ale căror puncte de vedere sunt centralizate și anexate acestui document.

Ce reprezintă arta ?

Cea mai frumoasă exprimare a gândurilor omului o regăsim în artă. Mereu, arta s-a aflat în strânsă relație cu tehnologia, având aceeași evoluție. În timp arta s-a diversificat. De la primele forme de artă, menirea artistului a fost aceea de a se face util semenilor creând pentru ei ceva frumos care să le încânte sufletul sau să le explice ceva, ori să îi învețe lucruri noi, să le fie de folos în viață pentru a-i ajuta să își înfrunte problemele sociale mai ușor. Oamenii de rând lipsiți de talent artistic au apreciat atât creațiile cât și creatorul. Ei au realizat că în străfundurile artei există ceva deosebit ce trebuie cercetat îndelung, prin asumarea experienței artistice și prin cunoaștere.

Acel mister special al artei trebuie privit din mai multe unghiuri și de multe ori, trebuie explicat de artist pentru a înțelege mesajul transmis.

Artiștii întotdeauna ne-au uimit deschizându-ne orizonturi noi spre alte lumi și nu și-au renegat creațiile, chiar dacă erau considerate de unii fanteziste. O deosebire importantă între om și animal este arta.

Statornicia unui lucru rezidă în aceea că o materie se află laolaltă cu o formă. Lucrul este o materie care primește o formă, capătă o energie, devine pe rând unitate de percepții, purtător al unor caracteristici și materie care posedă o formă.

În ce raport intrăm noi, oamenii, cu aceste lucruri? Noi relaționăm cu lucrurile în măsură în care le producem și în măsură în care ne identificăm cultural cu ele. O astfel de înțelegere a relației dintre om și opera de artă ar fi un raport de supunere a operei de artă ce izvorăște din suficiența omului.

Dacă ne uităm la o imagine calmă și pe fundal se aud strigăte și zgomote, ceva tulbure va apărea în imaginea respectivă. Scopul artei este de a comunica informații despre realitatea cotidiană, de a ne face cunoscută această realitate prin intermediul poveștilor și a personajelor, de a ne învăța și a ne determina să alegem și să percepem experiențele sociale. Pentru a cunoaște valoarea pe care o cultură o are pentru noi personal, trebuie să ne lăsăm luați de valul subiectivității. Trebuie să căutăm în interiorul nostru vibrația care rimează cu vibrația sufletului nostru.

Tocmai de aceea, criticii de artă explicitează alegerea actului cultural de către om prin mecanisme diferențiate, acestea depinzând de faptul real că fiecare găsește în el însuși un alt răspuns pentru scopul artei.

Funcția narativă a culturii este strâns legată de empatie. Poate, cea mai evidentă funcție a culturii este cea a evoluției sociale. Cultura ne aparține și ne definește! Mai mult, reținem legătura profundă care se creează între artă și realitate sau „**ceea-ce-e-vizibil**”.

Psihologia și rolul social al artei

Motivarea manifestului artistic:

- Pentru a asigura respectarea valorii culturale, rolul esențial al oamenilor și în special al artistului este accesibilitatea și dezvoltarea socială prin artă. Acest lucru înseamnă a conferi acces tuturor la o cultură ce le permite să-și exercite drepturi și libertăți fundamentale în mod eficient;
- Cultură accesibilă tuturor;

- Stimularea reciprocă - conștientizare și participare;
- O bază comună de valori și cunoștințe comune; O astfel de cultură ar trebui să fie non-doctrinară, să se bazeze pe explorarea ființei umane. Ar trebui să îl poziționeze pe individ în unghiul de a dezvolta mai multe afilieri culturale;
- Libertatea de a-ți alege referințe culturale proprii. Sistemul cultural este un element central al omului bazat pe valorile sale, ele pot fi îmbunătățite prin exploatarea tuturor domeniilor culturale. Nimeni nu trebuie să fie prizonier într-o anumită grupă, comunitate sau sistem de gândire, dar trebuie să-și stabilească o direcție spre care să justifice alegerea actului artistic;
- Viziunea asupra lumii trebuie să fie vastă și să permită artistului să se exprime în felul său și să exploreze prin actul său artistic manifestările ființei umane, dar și publicul să aibă o paletă largă de viziuni asupra lumii în care să se regăsească la nivelul ființei;
- Deschiderea reciprocă și descoperirea ființei umane sunt apartenențele societății în dezvoltare;
- Doar o atentă și gândită relație între indivizi și forma lor de manifestare poate fi ușor accesibilă în artă și, implicit, poate crea o dezvoltare durabilă bazată pe o stare pașnică de conviețuire și prosperitate;
- Dorința pentru un viitor comun între cei care trăiesc în sectorul 4, dar și legătura acestora cu cei care trăiesc în alte sectoare;
- Crearea unei culturi omogene care să ștergă barierele sociale și economice;
- Exploatarea formelor, trăirilor și simplității vieții cotidiene.
- Afilierea culturală multiplă, aceasta însemnând, recunoașterea mediilor sociale diferite din sector, a gradelor culturale diferite și încurajarea ștergerilor de granițe;
- Sectorul, ca element care face parte dintr-un întreg – București, și care se aliază la valorile culturale ale Statele europene care s-au dezvoltat și au promovat idealul ființei umane și iau în considerare diversitatea actului artistic;
- Teme de abordare care să excludă discriminarea, rasismul sau alte elemente nocive.

Pentru punerea în aplicare a Manifestului, recomandăm:

Reprezentarea ființei umane prin artă - este o realitate în viața socială a sectorului 4, dar și a **CECTUNB** care se extinde atât în celelalte sectoare cât și în întreaga țară. Prin urmare, este important ca autoritățile publice și societatea civilă să consolideze rolul lor ca factor în dezvoltarea individului, fiind necesară alinierea individului la actul cultural și să îi ofere participarea la orice formă de act artistic;

- permite tuturor, în conformitate cu drepturi și libertăți fundamentale ale omului, să-și exercite dreptul lor de a participa la viața culturală, în funcție de fond și stilul lor de viață;
- permite tuturor factorilor culturali să își dezvolte opera artistică, cu condiția ca aceasta să se regăsească în tema culturală a sectorului;
- să dezvolte politici culturale care să sprijine diversitatea, bazându-se pe experiența de cercetare a experimentelor și ființei umane;
- oferă tuturor posibilitatea unei educații culturale;
- consolidează cultura prin intermediul tehnologiei având mereu în prim plan **OMUL** și valoarea sa socială.

Observații preliminare

Prin prisma acestei noțiuni complexe, pe care o poartă cultura, dorim să minimizăm percepția că în ultima vreme s-a diminuat actul cultural. Considerăm doar că nu s-a creat în ultima perioadă o direcție pe care să o aibă **CECTUNB** și sectorul 4. Până în acest moment a existat un mozaic de elemente care nu au creat o continuitate clară a actului artistic. Acest lucru a fost benefic, dar având în vedere situația sectorului 4 și problema dezechilibrului cultural, considerăm că este necesară o redimensionare a actului artistic, prin creșterea vieții sociale, printr-o dezvoltare economică durabilă, prin accesare la toate formele culturale, dar și la accesibilitatea actului artistic. Artiștii care s-au unit în realizarea acestui manifest adresează provocări la o viață activă culturală, la îndrumarea publicului spre redescoperirea individuală prin actul artistic, la prezentarea mai multor fațete ale societății și șlefuirea lor prin artă. În credința sa, artistul nu ar trebui să se limiteze, împotriva voinței sale, la o anumită temă, dar și cu dorința ca tema aleasă să fie percepută de un public larg, el renunță la alegerile culturale nișate, îndreptându-și atenția către nevoile ființei umane. Adoptarea acestei teme crează, și din punct de vedere istoric, o manifestare a uniunii și acceptării fiecărui individ, precum și a găsirii frumosului în fiecare individ, așa cum este el, și a-l șlefui prin reînțoarcere la sentimente de pace, liniște, bucurie și iubire.

Prezentul Manifest subliniază rolul cheie jucat, de apartenența culturală multiplă, în dezvoltarea cetățeniei democratice, promovate de Consiliul european, adoptat și de către noi. Acest text este destinat publicării pe scară largă în mass-media, astfel încât să se promoveze valorile umane și importanța implicării active a cetățeanului în viața socială.

Arta - reprezentare socială

“Adâncă este fântâna trecutului. N-ar trebui spus oare că nici nu i se poate da de fund?”

Thomas Mann (Iosif și frații săi)

Copilul vrea să câștige statutul de lider în grup. El trebuie astfel să se gândească la ceva care să-i aducă acest statut. Aici intervine originalitatea, completată de valorile culturale moștenite - familie sau social - unii aleg să devină liderii grupului, folosindu-se de gesturi violente. Alții improvizează mereu pe imagini din realitate, ajutați fiind de creație. Copilul de altă dată, ajuns astăzi la maturitate folosește aceleași tehnici, pentru a atrage admirația grupului, din care face parte. Toate elementele sunt de fapt unite într-un tot prin cultural. Fara cultura omul nu poate evolua, progresele nu poate găsi soluții la problemele sociale sau nu poate inventa. Omul trăiește în mai multe lumi:

1. Realitatea sa înconjurătoare
2. Lumea sa spirituală, reprezentată de către divinitate

Dumnezeu și oamenii: " Toți oamenii sunt prinși într-o rețea de dependență cerească și pământeană ".¹

Omul trăiește la grade diferite în aceste două lumi. El este contemplator și contemplat, iubit și iubește. Să ne întoarcem în timp, și să descoperim perioada preistorică cu formele sale artistice. Pictura rupestră desemnează o formă artistică din perioada preistorică. Există trei teorii ale scopurilor cu care omul preistoric le folosea :

1. una care spune că picturile aveau ca scop învățarea metodelor de vânătoare.
2. o alta, că aceste picturi se refereau la ritualuri magice, făcute cu scopul de a-l ajuta pe omul primitiv la vânătoare .
3. o a treia, care susține că picturile ar reprezenta credința în ființe supranaturale, jumătate oameni, jumătate animale.

Dacă pentru omul modern, aceste picturi reprezintă o operă de artă, pentru oamenii preistorici ele reprezentau o necesitate, iar sursa de inspirație venea din realitatea înconjurătoare. Din pricina neputinței de a avea contact nemijlocit cu toate lucrurile care compun lumea, inclusiv cu cele absente, fie ele materiale sau spirituale, omul a inventat înlocuitori. Există o lungă listă de astfel de invenții de la limbaj, semne, simboluri, până la reprezentările artistice. Începând de aici putem reflecta că toate ideile, doctrinele despre om, sunt acte artistice ale unor alți indivizi. Locul și sensul său în cosmos, conferă ființei umane o limitare. El trăiește cu frustrarea că nu poate trăi îndeajuns, că nu poate vizita locurile din trecut sau din viitor, că nu poate merge peste tot în lume. Această frustrare îl determină pe acesta să participe la actul cultural.

¹ Tudor Vianu ,Postume, E.P.L.U,București ,1966,pag 23-60

Curiozitatea umană este unul din imboldurile principale ale cunoașterii, ce conduce la actul artistic și la formarea valorilor sociale culturale. Și apartenența pentru ceea ce este dincolo de realitatea sa, l-a orientat pe om spre aflarea altor chei de expresie. Dar omul, în afară de faptul că are tendința ca mereu să nu fie mulțumit, încearcă să-și depășească limitele. Această ambiție a fost taxată de către spiritualitatea greacă prin acel celebru hybrus. Dramaturgii considerau creativitatea asemenea legendei regelui Oedip, cel care a dezlegat ghicitoarea Sfinxului, dar a plătit cu prețul ochilor și, mai apoi, al vieții. Pedeapsa, ca preț al curtezanței, o găsim și în balada populară Mănăstirea Argesului², unde Manole, și-a sacrificat ființa iubită, pentru ca opera originală să prindă aripi. Aici se poate analiza și comparația dintre divinitate și om. Ființa umană oscilează între sentimente pământești (iubirea) și dorința arzătoare de a crea opera "Și ea tot venea, Și se apropia, Manea mi-o vedea, Inima-i plângea". Dacă am merge mai departe, urmărind firul poveștii, am observa că acesta și-a sacrificat, chiar propria ființă, în numele operei originale care dăinuiește peste veacuri. "Mort bietul cădea! Iar unde cădea, Ce se mai făcea?"³ Pretențiile oamenilor de a construi ceva care să dureze veșnic se adresează semenilor contemporani și celor care vor veni. Dar, *singurul creator suprem este Dumnezeu*, și El a creat omul și lumea. Orice carte, film, sculptură își are originea într-o realitate sau în altă lucrare. Omul nu poate să devină creatorul suprem, dar poate juca, prin opera sa, rolul de învățător pentru alții. Strâns sub aceeași temă, artiștii vor să joace acest rol, vor să împărtășească cu semenii din trăirile lor, să le facă cunoscut și să le creeze un sistem de valori, să îi determine să își găsească liniștea în artă și să trăiască despărțiți de agitația cotidiană.

Metodologia de cercetare a fenomenului receptării artistice se constituie ca un răspuns la vechea dispută între psihologi și artiști cu privire la caracterul, așa artificial, al metodei experimentale în surprinderea reacției spontane și sincere a receptorului față de opera de artă. R.Frances (1968 - *Psychologie de l'esthetique*) - considera că apare o necesitate științifică, fie și cu riscul relativei artificializării, de a se introduce o metodă standardizată de măsurare a comportamentului de receptare artistică, altfel, existând pericolul de a se rămâne la stadiul unei discipline care să se ocupe numai de descrieri subiective.

Perspectiva psihologică, în studiul acceptării operei de artă, ne confruntă cu o a doua categorie de factori și anume: factori extrinseci și intrinseci care condiționează comportamentul uman în raport cu opera de artă. Se are în vedere relația dintre caracteristicile obiectului artistic, natura subiectului tratat, limbajul specific peste care se suprapune sistemul de valori psihice pe care-l „aruncă” în comunicarea artistică receptorul. Factorii extrinseci și intrinseci se intercorelează cu cei estetici și extraestetici.

I. Factorii extrinseci:

^{2,3} Balade ,Editura Regis , București, 2003, pag 142

a) **Specificitatea artistica:** Există arte care implică dezvoltarea unei succesiuni de impresii (cinematografia, teatrul, muzica, literatura) și arte care se caracterizează în principal prin simultaneitate, prin comprimarea acțiunii într-o unitate de timp și de loc (pictura, sculptura).

b) **Conținutul artistic:** Există opere de artă care trăiesc, mai ales, prin mesajul pe care îl exprimă, în timp ce pentru altele detaliile artistice capătă intense semnificații.

c) **Efectul de autoritate:** Există opere de artă care antrenează supraestimări datorită prestigiului autorului, a cunoașterii stilului, a manierei de lucru, a biografiei artistice.

d) **Complexitate – simplitate:** În cadrul acestei caracteristici se are în vedere numărul de elemente selectate independent, având ca opus similitudinea sau gradul de interdependență a elementelor.

Problema limbajului specific în artă poate fi descifrat doar prin valori culturale. Există tendința, la nevizitați, de a transfera caracteristicile mesajului în termenii limbajului verbal. Ființele umane au cantități diferențiate de preferință a complexității și, cu cât intervine un antrenament mai specific cu atât crește preferința pentru complexitate; subiecții cultivați acceptă iregularitatea, asimetria, incongnitatea la opera de artă, iar cei nevizitați tind să respingă ceea ce nu pare a semăna cu realitatea.

Planul cognitiv - emoțional – empatic al operei de artă

Studiul psihologic al percepției estetice cuprinde: modalități de percepere; mișcări oculare; diferențe individuale în receptarea culorilor, formelor, modificări organice. Fenomenul percepției estetice nu este un fenomen izolat. Imaginea perceptivă nu rămâne singulară ci se integrează într-un sistem asociativ de idei, de reprezentări ale memoriei sau ale imaginației contemplatorului. De aceea, pentru o creștere a percepției în rândul social, este importantă creșterea percepției la valoarea artistică. Să nu uităm experimentul – omul îndrăgostit, dacă participă la un act cultural care aduce în discuție tema iubirii, va percepe mult mai intens opera de artă decât unul care nu este cuprins de acest sentiment.

Planul motivațional - acțional – personologic.

Cercetările de Psihologia artei au pus în evidență factori de personalitate psihosociale care intervin în mod particular și influențează receptarea: motivaționali, temperamental, aptitudinali, atitudinali, genetici, de mediu, socio-culturali s.a. Interesul parcurge calea de la curiozitate la nevoia de frumos. Caracterul activ al psihicului uman se manifestă în cazul receptării artistice printr-o căutare continuă, dintr-o nevoie de cunoaștere și diversificare afectivă.

Opera de artă ne mobilizează nu numai prin valorile estetice pe care le intruchipează, dar și prin atracția motivată intim, cu care ne îndreptăm către ea interesul. Interesul pentru artă se manifestă prin declanșarea orientării receptorului către obiectul de artă și menținerea acestei orientări, fie pe timpul prezentării sale, fie sub forma de aspirație sau dorința de a-l recepta. În felul acesta putem avea un interes anticipativ și unul retrospectiv.

Efectele variate sunt determinate de gradul cultural.

1. **Efectul subaprecierii.** Într-un studiu realizat în 1939, mai mulți orfani de vârste diferite au fost împărțiți în două grupe și le-au fost administrate tipuri diferite de terapie și îngrijire. Fiecare grup conținea atât copii sănătoși cât și copii cu probleme de vorbire. Primul grup a primit numai încurajări, în vreme ce, al doilea a fost subapreciat. Nu numai că cei cu dificultăți și-au păstrat problemele de vorbire, ci și ceilalți au dezvoltat afecțiuni pe care nu le aveau înainte. Asta arată că, negativitatea nu numai că nu ajută, dar poate schimba pe cineva în rău.

2. **Efectul Bystander.** Dacă un grup de oameni este martor la un incident, nu înseamnă neapărat că intenționează să ajute și așteaptă ca altcineva să facă primul pas. Acest lucru a fost evidențiat după moartea lui Kitty Genovese, care a fost omorâtă pe o stradă din New York, în timp ce 38 de vecini i-au ascultat țipetele timp de jumătate de oră. Niciunul din ei nu a sunat poliția.

3. **Circuitul râsului.** Studiile arată că, atunci când oamenii sunt nesiguri, ei fac ce văd la ceilalți. Așa se întâmplă și în opera de artă, dacă văd că o situație tragică din viața reală este prezentată cu detașare în artă, atunci, confruntându-mă cu ea, voi reacționa așa cum am văzut.

7. **Efectul depresiei.** Depresia nu afectează numai mintea, ci și corpul. Un studiu sugerează că depresia severă „îmbătrânește” celulele și le predispune unor boli specifice vârstelor înaintate sau diferitelor tipuri de cancer. Un factor de eliminare a depresiei este chatarsisul prin artă, arta îl face pe om activ prin trăiri.

Arta este importantă și are un loc aparte pe această listă de măsuri care să fie luate în considerare atunci când suntem întrebați despre evoluția speciei noastre. Arta nu stă, probabil, la baza evoluției umane, iar ceea ce noi "modernii" numim "artă" poate fi doar un indicator a ceea ce se întâmplă în creierul uman. Absența artei sau orice formă particulară de cultură înseamnă mai mult, înseamnă stagnare și involuție, pentru că, doar prin cultură se poate evolua. Accesibilitatea la cultură conferă sentimentul de siguranță, deoarece, omul prin artă descoperă fațete ale

expresiei umane. **CECTUNB** în parteneriat cu Primăria susține dezvoltarea durabilă care nu are la bază decât descoperirea valorilor culturale.

CECTUNB în colaboare cu Primăria sectorului 4 face prin acest manifest un apel la toți factorii culturali din sector, dar și la nivel național și internațional să își îndrepte atenția către tema propusă de noi și să intre într-un sistem de valori care să ghideze în următoarea perioadă dezvoltarea socială. Poate că cea mai mare problemă socială, de oriunde din lume, este aceea de a trezi în oameni responsabilitatea, dăruirea sau cel puțin corectitudinea. Din păcate, la noi, există un număr prea mare de oameni care sânt înclinați, mai degrabă, spre comoditate și mai puțin în ingeniozitatea de a găsi soluții facile. Cu toate acestea, fiecăruia dintre noi îi rămîne provocarea de a fi un om între oameni, de a trăi cît mai frumos și de a deveni un izvor de bunăstare, iubire, înțelepciune, frumusețe și omenie. Soluții există, informații există, mai trebuie doar imboldul lăuntric, ferm, de a deveni un om între oameni prin eforturi realizate cu responsabilitate și perseverență. „Nevoia de artă” specifică ființei umane, poate rezolva această problemă - este un act cultural responsabil, un act al celor chemați pentru a continua ascendența valorii, o decizie a noastră de a ști să alegem și să ne bucurăm de o operă veritabilă de artă.

Valori culturale propuse

- ființa umană în centru actului de creație
- simplitatea și forma realității
- explorarea sentimentelor umane în opera artistică; lumea, fața nervoasă, introvertită sau afluentă, dar generoasă
- dezvoltarea cunoașterii culturale ca resurse de conviețuire pașnică
- apartenență la o singură comunitate culturală bazată pe principii universale
- Corpul uman este sursa de putere și dă forță
- oamenii nu mai sunt legați de religie sau dinastie, sunt legați de cultură
- recunoașterea formelor de exprimare, atitudini și credințe, până în prezent limitată strict la privat
- ființele umane în toate dimensiunile sale.

Rolul **CECTUNB** se bazează pe mai mulți piloni din strategie, dintre care unul este cu siguranță cel al culturii. Acești piloni cuprind atât valorile fundamentale necesare pentru a crea condiții pentru o comunitate prin artă, cât și impresionarea artistică prin cultură la nivel global.

Dorim să permitem societății să aceseze toate formele de artă, valori culturale comune, să dezvolte cunoașterea moștenirii culturale ca resurse pentru a facilita coexistența pașnică, prin promovarea încrederii și înțelegerii reciproce cu educația și a formării pe tot parcursul vieții.

Regulile cetățenilor / consumatorii de artă:

- drepturi și responsabilități în societate
- "identitatea cetățenilor" în actul cultural
- Cetățenii sunt persoane cu drepturi de participanți la viața culturală.
- A fi cetățean înseamnă și a fi participant la viața culturală - în schimbul drepturilor care decurg din aceasta și a taxelor impuse. Acesta este modul în care legitimitatea civică este creată.
- preocupat de exprimarea opiniilor

Manifestul stabilește cu îndrăzneală faptul că orice individ, orice colectivitate umană poate să-și exprime forța creatoare. Acesta este un mod de viață prin care putem evolua!

